

LÁZSKÉ LISTY

PODZIM 2020

11. ročník | Číslo 41 | Vydává Obec Lázeň | www.obecclaz.eu

Slovo starosty | Usnesení ZO | Okénko do MŠ | Sport | Kultura

Soutěž chladnokrevných koní v Lázeň

Více v článku a na fotografiích uvnitř čísla
Foto Miroslav Pavlík, přibram.cz

Foto Miroslav Pavlík, pribram.cz

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

letošní podzim je opět ve znamení celostátních protikoronavirových opatření, která nám přinesla řadu nepříjemných omezení. Kulturní i sportovní akce jsou rušeny a vůbec není v této chvíli jasné, zda proběhne letošní naplánovaný adventní program a ani jak bude probíhat provoz obecní restaurace.

V létě se uskutečnily jen dvě společenské akce, na kterých se podílela obec - pouťová taneční zábava a soutěž chladnokrevných koní. Na prahu podzimu proběhlo vítání nových občánků, soutěž o nejlepšího lázského utopence a dětská drakiáda.

V červenci se konečně dočkali naši místní hasiči, když jim byl předán nový dopravní automobil Ford. Členové TJ Sokol Vrtule mohou od července využívat nové sociální zázemí ve sportovních kabinách a veřejné dětské hřiště u sportovního areálu bylo oploceno. Položením asfaltu na komunikaci v lokalitě bývalých Struh byla dokončena stavba, jejímž cílem bylo odstranění dlouhodobých problémů s již dlouho nefunkční stokou.

Foto Jana Klímová

Opožděně oproti plánu byly zahájeny práce na přístavbě budovy mateřské školy. Vinou epidemie byly pozdrženo přidělení dotace o měsíc a půl, o dalších deset dnů oproti obvyklé lhůtě se protáhlo výběrové řízení na dodavatele stavby. Téměř dvoutměsíční skluz zapříčinil, že provoz školky bude zahájen až po polovině měsíce října. Jednání vedení obce a zástupců školy s rodiči dětí bylo pro mne velkým zklamáním. Je pro mě až neuvěřitelné, jak mladé lidi nezdravě ovládá současný celospolečenský trend konzumu a komerce.

Ještě jednou letmo ke koronaviru. I v naší obci byl detekován jeden nakažený občan a je celkem pravděpodobné, že v době vydání tohoto čísla bude nakažených více. Tak si jen společně přejme, ať je již tahle nepřehledná a nejistá doba za námi.

Mgr. Antonín Kropáč
starosta obce

Volby 2020

Letos opět po čtyřech letech se ve dnech 2. a 3. října 2020 konaly volby do krajských zastupitelstev ve volebních okrscích všech krajů České republiky a zároveň volby do jedné třetiny Senátu Parlamentu ČR. V Lázu byli voleni zástupci jen do krajského zastupitelstva Středočeského kraje a do senátního volebního obvodu č. 18 - Příbram.

Ke dni voleb bylo v naší obci na seznamu voličů, kde jsou zapsány osoby s trvalým bydlištěm v Lázu a s právem volit a být volen, celkem 488 osob (pro srovnání před čtyřmi lety to bylo 484). V průběhu obou volebních dnů přišlo do volební místnosti v předsálí lázského obecního sálu volit celkem 198 voličů. Všechny jejich odevzdané hlasovací lístky byly platné. Letos stejně jako v minulosti mohli voliči zakroužkovat na volebních lístcích maximálně 4 kandidáty.

Celorepubliková volební účast v těchto volbách byla 37,9 %, což byla druhá nejvyšší účast v historii, zatímco v roce 2016 to bylo jen 34,6 %. Ale v Lázu jsme tentokrát dosáhli na 40,6 % (v roce 2016 to bylo jen 33,7 %).

Ze 16 politických stran, politických hnutí a koalic pro letošní krajské volby občané v Lázu hlasovali o následujících 11 volebních subjektech takto:

1. ANO 2011 – 60 hlasů (30,30 %) – nejvíc kroužků získal Mgr. Jan Konvalinka, starosta Příbrami
2. ODS – 43 hlasů (21,72 %) – Mgr. Martin Kupka, starosta Líbeznic
3. Česká strana pirátská – 36 hlasů (18,18 %) – Ing. Daniel Netušil, radní Benešova
4. Starostové a Nezávislí (STAN) – 20 hlasů (10,10 %) – Mgr. Vít Rakušan, učitel z Kolína a Markéta Balková, místostarostka Hvožďan
5. Spojenci (TOP 09, HLAS, Zelení) – 10 hlasů (5,05 %) – JUDr. Pavel Telička, předseda hnutí HLAS, Jevany a Mgr. Václav Švenda, zastupitel Příbrami
6. SPD Tomio Okamury – 9 hlasů (4,55 %) – Bc. Petra Novotná, ředitelka Agrární komory Příbram a Michal Brodský, zedník specialista z Příbrami
7. ČSSD – 8 hlasů (4,04 %) – Ing. Jaroslav Vandas, ekonom z Příbrami
8. KSČM – 5 hlasů (2,53 %) – nekroužkováno
9. Trikolóra hnutí občanů – 3 hlasy (1,52 %) – JUDr. Eva Dundáčková, advokátka z Příbrami
10. Rozumní – Petr Hannig – 3 hlasy (1,52 %) – Ivo Gec, IT manažer z Věšína
11. Demokratická strana zelených – ZA PRÁVA ZVÍŘAT – 1 hlas (0,51 %) – nekroužkováno

Do druhého kola senátních voleb za obvod Příbram postoupili Petr Štěpánek, STAN, starosta Petrovic, 9646 hlasů (21,98 %) a Ing. Jiří Burian, starosta Sedlčan, ODS, 7109 hlasů (16,19 %). Vítěz senátních voleb v Lázu MUDr. Stanislav Holobrada, ČSSD, ředitel nemocnice v Příbrami, Dobříš, zde dostal 42 hlasů, ale v celém příbramském obvodu skončil až na třetím nepostupovém místě se 7083 hlasy (16,13 %).

Ve druhém kole voleb 2020 za senátní obvod č. 18 Příbram ve dnech 9. a 10. října v Lázu přišlo volit 72 občanů a odevzdáno bylo 71 platných hlasovacích lístků. Petr Štěpánek obdržel 47 hlasů (66,20 %) a Ing. Jiří Burian 24 hlasů (33,80 %). Sumárně ze všech obcí příbramského senátního obvodu obdržel starosta Petrovic Petr Štěpánek 11 372 hlasů (70,18 %). Stane se senátorem a posílí tak klub Starostů a Nezávislých v Senátu Parlamentu České republiky. Ing. Jiří Burian dostal celkově v obvodu 7109 hlasů (16,19 %).

Ing. Václav Dvořáček

Usnesení z jednání zastupitelstva obce

Schválená usnesení ze zasedání zastupitelstva obce ze 7. července 2020

(uvádíme od usnesení schváleného programu)

Usnesení č. 65/2020: Zastupitelstvo obce Láz (dále jen ZO) schvaluje následující program zasedání ZO:

- 1) Rozpočtové opatření
- 2) Schválení výsledků výběrového řízení
- 3) Pronájem sálu
- 4) Schválení neinvestiční dotace
- 5) Diskuse
- 6) Různé

Hlasováno: pro 5, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 66/2020: ZO schvaluje rozpočtové opatření č. 8.

Hlasováno: pro 5, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 67/2020: ZO schvaluje schválení výsledků výběrového řízení na akci „Obec Láz - Mateřská škola Láz - přístavba a stavební úpravy 1. NP“ v následujícím zasedání zastupitelstva obce.

Hlasováno: pro 5, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 68/2020: ZO schvaluje pronájem sálu dle platného ceníku pronájmu.

Hlasováno: pro 5, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 69/2020: ZO schvaluje neinvestiční dotaci pro Myslivecký spolek Láz - Vranovice, z. s. ve výši 10.000,- Kč na provozní účely spolku a pověřuje starostu obce uzavřením veřejnoprávní smlouvy s Mysliveckým spolkem Láz - Vranovice, z. s. Příspěvek bude předmětem vyúčtování.

Hlasováno: pro 5, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 70/2020: ZO schvaluje neinvestiční dotaci pro Sokol Vrtule Láz, z. s. ve výši 50.000,- Kč na provozní účely spolku a pověřuje starostu obce uzavřením veřejnoprávní smlouvy se Sokolem Vrtule Láz, z. s. Příspěvek bude předmětem vyúčtování.

Hlasováno: pro 5, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 71/2020: ZO schvaluje neinvestiční dotaci pro SH ČMS SDH Láz, z. s. ve výši 20.000,- Kč na provozní účely spolku a pověřuje starostu obce uzavřením veřejnoprávní smlouvy se SH ČMS SDH Láz, z. s. Příspěvek bude předmětem vyúčtování.

Hlasováno: pro 5, proti 0, zdržel se 0

Schválená usnesení ze zasedání zastupitelstva obce ze 17. července 2020

(uvádíme od usnesení schváleného programu)

Usnesení č. 73/2020: Zastupitelstvo obce Láz (dále jen ZO) schvaluje následující program zasedání ZO:

- 1) Schválení výsledků výběrového řízení
- 2) Schválení přijetí dotace na akci „Obec Láz – Mateřská škola Láz – přístavba a stavební úpravy 1. NP“
- 3) Schválení přijetí dotace na akci „Výstava betlémů“
- 4) Diskuze
- 5) Různé

Hlasováno: pro 4, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 74/2020: ZO schvaluje výsledek výběrového řízení na akci „Obec Láz - Mateřská škola Láz - přístavba a stavební úpravy 1. NP“ a pověřuje starostu obce uzavřením smlouvy o dílo s vítězem výběrového řízení, tedy s firmou Torus Pb s.r.o. Předpokládaný rozpočet akce je 3.655.098,- Kč bez DPH.

Hlasováno: pro 4, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 75/2020: ZO schvaluje přijetí dotace od Ministerstva financí na akci „Obec Láz - Mateřská škola Láz - přístavba a stavební úpravy 1. NP“ a pověřuje starostu obce uzavřením veřejnoprávní smlouvy.

Hlasováno: pro 4, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 76/2020: ZO schvaluje přijetí dotace od Středočeského kraje ze Středočeského Fondu kultury a obnovy památek Podpora kultury ve výši 23.000,- Kč na akci „Výstava betlémů“ a pověřuje starostu obce uzavřením veřejnoprávní smlouvy.

Hlasováno: pro 4, proti 0, zdržel se 0

Schválená usnesení ze zasedání zastupitelstva obce z 21. září 2020

(uvádíme od usnesení schváleného programu)

Usnesení č. 81/2020: Zastupitelstvo obce Láz (dále jen ZO) schvaluje následující program zasedání ZO:

- 6) Rozpočtové opatření
- 7) Schválení přijetí finanční dotace
- 8) Schválení územního plánu

- 9) Schválení podání žádosti o vydání pozemků
- 10) Navýšení rozpočtu MŠ Láz
- 11) Pronájem sálu
- 12) Výzva SVaK
- 13) Diskuse
- 14) Různé

Hlasováno: pro 7, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 82/2020: ZO bere na vědomí rozpočtové opatření č. 9 a schvaluje rozpočtové opatření č. 10.

Hlasováno: pro 7, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 83/2020: ZO schvaluje přijetí dotace od Ministerstva financí na akci „Obec Láz - Mateřská škola Láz - přístavba a stavební úpravy 1. NP“ a pověřuje starostu obce uzavřením veřejnoprávní smlouvy.

Hlasováno: pro 7, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 84/2020: ZO schvaluje přijetí dotace od Středočeského kraje ze Středočeského Fondu obnovy venkova ve výši 492.831,- Kč na akci „Sportovní zázemí u fotbalového hřiště - oprava objektu“ a pověřuje starostu obce uzavřením veřejnoprávní smlouvy.

Hlasováno: pro 7, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 85/2020: ZO schvaluje přijetí dotace od Středočeského kraje ze Středočeského Fondu obnovy venkova ve výši 120.169,- Kč na akci „Oplocení dětského hřiště“ a pověřuje starostu obce uzavřením veřejnoprávní smlouvy.

Hlasováno: pro 7, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 86/2020: ZO **po projednání**

- a) **bere na vědomí** informaci o návrhu rozhodnutí o námitkách a návrhu vyhodnocení připomínek – došly tři námitky občanů, žádné podněty sousedních obcí, dvě stanoviska dotčených orgánů, žádná připomínka zástupce občanů a jedna námitka oprávněného investora (ŘSD správců sítí).
- b) **bere na vědomí** informaci o tom, že v k.ú. Láz je rozhodování změn využití ploch podmíněno pořízením územní studie (1 ÚS = B5,P6 v jižní části obce a 2 ÚS = B18, P19 v severovýchodní části obce), a to do lhůty 4 let od vydání ÚP Láz.
- c) **zamítá námitku č. 1** - Kratochvíl Radek, Láz 180, (proč nebyly mé pozemky zařazeny do ÚP) z důvodu značné redukce pozemků pro bydlení stanoviskem KÚ z 5. 8. 2019. Lze doporučit zařazení podnětu do žádosti o změnu č. 1 ÚP.

- d) **vyhovuje námitce č. 2** - Sadílkovi Václav ing. a František, Láz 200, (proč není plocha B15 stabilizována, když se realizují povolené stavby bydlení) Plocha s p.č. 549/30, 549/41 včetně cesty širě 5m bude součástí stavu – stabilizovaná plocha bydlení.
- e) **zamítá námitku č. 3** - Vondráškoví Pavel Mgr. a Andrea ing. , Láz 12, (proč nebyl náš pozemek p. č. 889/1 zařazen do ÚP) z důvodu značné redukce pozemků pro bydlení stanoviskem KÚ z 5. 8. 2019. Lze doporučit zařazení podnětu do žádostí o změnu č. 1 ÚP.
- f) **zamítá námitku ŘSD č. 4** (k napojení plochy VX24 na silnici I/18) z důvodu, že není možné předjímat výsledek následného správního řízení o připojení na pozemní komunikaci budoucí kompostárny obce Láz.
- g) **vyhovuje MD ČR** (rozpor budoucího samostatného sjezdu z plochy VX24 na I/18) a bude upraven regulativ plochy VX24 tak, že nebude vyžadovat připojení samostatným sjezdem na extravilánový charakter silnice I/18.
- h) **bere na vědomí** stanovisko nadřízeného orgánu územního plánování KÚ SčK jako souhlasné s vydáním ÚP Láz.
- i) **vydává** podle § 54 odst. 2 stavebního zákona a § 13 a přílohy č. 7 vyhl. č. 500/2006 Sb., ve znění vyhl. 458/2012 Sb., **formou opatření obecné povahy** dle §§ 171 až 174 správního řádu, **územní plán Láz**.
- j) **ukládá** obecnímu úřadu zveřejnit OOP 1/2020 na minimální dobu 15 dnů na úřední desce a předat dokumentaci ÚP Láz stavebnímu úřadu Rožmitál p. Třemšínem, MěÚ Příbram – úřadu územního plánování a krajskému úřadu (OÚPaSŘ).

Hlasováno: pro 7, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 87/2020: ZO schvaluje podání žádosti o vydání pozemků od Státního pozemkového úřadu a pověřuje starostu obce jejím podáním.

Hlasováno: pro 7, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 88/2020: ZO schvaluje vícepráce v projektu „Obec Láz - Mateřská škola Láz - přístavba a stavební úpravy 1. NP“.

Hlasováno: pro 7, proti 0, zdržel se 0

Usnesení č. 89/2020: ZO schvaluje bezplatný pronájem obecního sálu pro paní Maršíkovou v termínu od 1. 9. do 15. 10. 2020.

Hlasováno: pro 6, proti 0, zdržel se 1 (Kropáč)

Usnesení č. 90/2020: ZO pověřuje starostu obce, aby získal pro obec finanční prostředky do fondu oprav vodovod a kanalizace ze SVaK pro vodovody a kanalizace.

Hlasováno: pro 7, proti 0, zdržel se 0

Jubilanti obce Láz

<i>Říjen:</i>	Marie Kuncová	75 let
	Karel Polák	83 let
	Irena Luspajová	70 let
	Stanislav Heral	70 let
	Jana Pečená	84 let
<i>Listopad:</i>	Karel Šimánek	87 let
	Marie Faitová	75 let
	Vladimír Kříž	87 let
<i>Prosinec:</i>	Vlasta Čechová	70 let
	Ladislav Punčochář	88 let

Všem těmto jubilantům srdečně gratulujeme a přejeme pevné zdraví, štěstí a spokojenost do dalších let.

V případě, že si nepřejete být uvedeni v této rubrice, informujte prosím předem redakci Lázských listů.

Kulturní komise obce Láz

Opustili nás navždy

<i>Červenec:</i>	Olga Šmatláková	92 let
------------------	-----------------	--------

Soutěž chladnokrevných koní v Lázu

První sobotu v srpnu se v obci Láz konala soutěž chladnokrevných koní o Brdský pohár.

Jednalo se dokonce o jedno z kvalifikačních kol pro mistrovství České republiky. Soutěž se skládala ze tří částí: formanky, ovladatelnosti v kládě a těžkého tahu. Při Formance soutěžící s koněm zapřaženým ve voze absolvuje trať, kde musí splnit různé úkoly např. přejet můstek, zacouvat do úzkého prostoru a projet slalom. V disciplíně Ovladatelnost v kládě se simuluje práce s kládou v lese (slalom, podsmyk klády, přetažení klády přes padlý strom, zacouvání s kládou atd.). Kočí tak prokazuje obratnost v ovládání zapřaženého koně. V soutěži Těžký tah musí kůň na dvaceti metrech, v časovém limitu, smykem přetáhnout saně s přesně zvažovanou zátěží – postupně přidávané pytle s pískem.

Potažní práce se dřevem mají v Brdech dlouhou tradici. Při velkém odlesňování po roce 1926 zde pracovalo přes 100 kočí, povozníků i místních hospodářů. Lidé jim tehdy říkali „kladáci“. V té době se používalo z velké většiny koní lehkých – teplokrevných. K odvozu na četné pily sloužily dřevěné ráfové vozy. Stromy byly starší a tedy i mohutnější, než se těží dnes. Pár koní tak vezl mnohdy jen jednu nebo dvě klády. Nakládalo se ručně nebo pomocí potahu. Cesty byly úzké a nebezpečné, a tak si museli kočí vzájemně pomáhat a často připřáhnout další pár koní. Byla to tvrdá a nebezpečná práce.

Soutěže ukazují a přibližují veřejnosti práci v lese, ale v terénu musí kočí a jeho kůň řešit spoustu daleko složitějších situací. V době, kdy těžká

mechanizace vytlačuje koně z lesních prací, je potřeba propagovat tento způsob těžby a to proto, že je k lesům tím nejšetrnějším.

Soutěží v Lázu se zúčastnilo 12 kočů s 15 koňmi. Byly mezi nimi i tři odvážné ženy. Vítězem soutěže se stal pan František Kratochvíl s koněm Max.

V disciplíně Ovladatelnost v kládě si nejlépe poradil pan Jiří Foist s koněm Nacho ze Sukorad. V těžkém tahu zvítězil pan Michal Jindra s koněm Šibal. Brdský putovní pohár si odnesl pan František Kratochvíl, neboť dosáhl nejlepšího celkového výsledku v kombinované soutěži.

Celá akce se setkala s velkým zájmem diváků, a proto se můžeme těšit na její další ročník. Pořadatelem a duší celé akce byl pan Milan Jura se svojí rodinou za podpory obce Láz a místních spolků, Středočeského kraje, okresního spolku chovatelů koní ASCHK ČR a. s., města Příbram, podniku Vojenských lesů a statků ČR, Lesů ČR a řady dalších sponzorů. Pro děti byl připravený stan zapůjčený Vojenskými lesy s naučnou stezkou o přírodě a lesu, nafukovací skákací hrad, jízdy na ponících a v kočáre.

Poděkování patří všem soutěžícím za předvedené výkony v obrovském horku. Děkujeme všem za podporu, pomoc a věnované věcné ceny.

Ing. Jan Poplštejn

Středočeský kraj

Foto Miroslav Pavlík, pribram.cz

Okénko do Mateřské školy Láz

Ohlédnutí zpět ...

V průběhu července byla zahájena přístavba mateřské školy, na kterou byla získána dotace. Díky těmto stavebním pracem bude nejen navýšena kapacita dětí z 28 na 35, ale budeme moci využívat zázemí školy splňující veškerá hygienická nařízení.

Ve stávající části školy byla rozšířena ložnice, zvětšena šatna, upravena koupelna tak, aby splňovala požadavky na kapacitu 35 dětí. Byla zrekonstruována toaleta, ve všech místnostech byla položena nová podlaha a vymalováno. V kuchyni, šatně a v sociálních místnostech byly nainstalovány světlovody. Z ředitelny se vytvořila šatna pro personál. V současné době se v nové části budovy staví druhá třída, ředitelna, zázemí pro personál jako například prádelna, sklad potravin, bramborárna, úklidová místnost.

Co nás čeká ...

Máme radost, že se toto náročné období stavby chýlí ke konci a my od 19. 10. 2020 budeme s dětmi opět obývat mateřskou školu. Doufáme, že nepříznivý vývoj koronaviru a případná karanténní opatření opětovně neomezí její fungování. Rádi bychom se vrátili do normálního vzdělávání zahrnující četné výlety, plavání, lyžařský výcvik, školku v přírodě a další.

Ráda bych Vám všem popřála krásné podzimní dny a hlavně zdraví.

Mgr. Kateřina Bysterská, ředitelka

Vítání občánků

*NEJKRÁSNEJŠÍ ZE VŠECH DÁRKŮ
VKLÁDÁ ŽIVOT DO KOČÁRKŮ.
V JEDNOM Z NICH TEĎ SLADCE SPINKÁ
NAŠE RADOST, NAŠE PÝCHA.*

Touto básničkou zahájily děti z MŠ Láz už tradiční, velmi hezkou a pro všechny zúčastněné významnou událost. Vítání nově narozených občánků se konalo v obecním sále v sobotu 19. září v 15 hodin.

Děti z MŠ výstupem velmi potěšily a příjemně naladily básničkami a závěrečnou zazpívanou ukolébavkou. Vzhledem k výjimečné situaci ve společnosti a výuce v MŠ patří dětem, ředitelce i oběma učitelkám za přípravu krátkého, ale velmi milého programu poděkování a slova chvály. Pan starosta předal rodičům pamětní list, dárkový poukaz s květinou pro maminku. Následovalo fotografování u znaku a praporu obce.

Přejeme rodičům a nově narozeným dětem hodně zdraví. Ať je pro ně obec Láz místem bezpečí a porozumění, i kdyby je osud života zanesl kamkoliv.

Mgr. Vlasta Čechová

Foto Kristýna Jurová

Drakiáda

V sobotu 3. října se sešlo na louce U Jilmy na čtyřicet dětí se svými draky, dráčky a jinými létajícími potvůrkami. Doprovod jim dělali rodiče i prarodiče, kteří se spolu s dětmi bavili při pokusech dostat "svého svěřence" co nejdříve do ob-
lak. Někteří dráčky si poletovaly jen tak při zemi, jiní se vyhouply až nad koruny stromů. Ti nejúspěšnější se vydaly po směru větru až nad lesy směrem k Lázkému rybníku. Po tomto vsutku snaživém zápolení přišly dětem vhod špekáčky a pitíčka, které zde byly pro všechny zúčastněné připraveny. Na památku na toto hezké odpoledne byl všem dětem předán pozdrav z drakiády s romantickým ladovským motivem této podzimní zábavy. I když nám vítr nefoukal zrovna tak, jak bychom si přáli, bylo to příjemné sousedské setkání obyvatel Lázu.

Jana Slámová

Foto Lenka Gažová

Proč je letos málo medu?

To je otázka, kterou mi pokládají zájemci o med, kteří jej měli ode mne již po několik desetiletí.

Chovám včely již více jak 70 let, členem Včelařského spolku v Bohutíně jsem od roku 1949, tedy od svých 15 let. Stanoviště včelstev mám v enklávě Brdských lesů v Lázu u rodinného domu. Průměrný počet včelstev v tomto období jsem měl od 20 do 30.

Včely považují za nejužitečnější hmyz, který zajišťuje opylování hmyzo-snubných cizosprašných rostlin. Až 80 % evropských rostlin je na opylování hmyzem závislých. Odhaduje se, že za jeden den dokáže jedno včelstvo opylit až 2 miliony květů. Pokud by tyto rostliny, keře a stromy, včely a čmeláci neopylovali, nevzniklo by semeno ani nová rostlina a zmizelo by mnoho druhů plodin, které jsou důležitým článkem potravního řetězce lidí a zvířat. Viděl jsem v televizi pokus o ruční opylování ovocných stromů, který však skončil neúspěšně.

A nyní k té otázce, proč je letos málo medu. V loňském roce jsem na včelařské schůzi prohlásil, že mám obavy, zda v následujícím roce bude lesní medovicový med. Vycházel jsem ve své úvaze z toho, že bylo v červenci a srpnu nadměrně sucho, které ovlivnilo hladinu vody nejen ve studních, ale také v lesních porostech.

Medovice je významná nejen jako bohatý zdroj snůšky pro včely, ale i tím, že její maximální výskyt spadá do doby, kdy vývoj včelstva vrcholí a v přírodě je od poloviny června málo kvetoucích nektarodárných rostlin.

Lesy v naší republice zaujímají téměř třetinu rozlohy státu a včely již od daleké minulosti využívaly zdroje medovice.

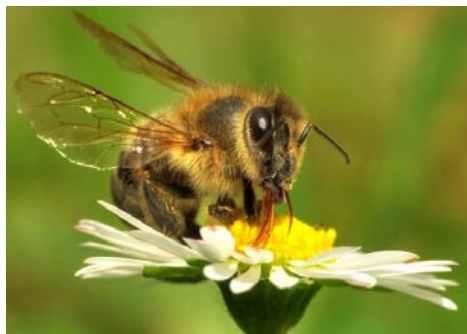
Medovici tvoří hmyz – mšice, červci a mery. Jako hlavní producent medovice jsou desítky druhů mšic. Mšice jsou obdařeny velkou rozplzovací schopností a dokážou se za příznivých podmínek přemnožit. Pomáhají jim v tom významné biologické zvláštnosti – živorodost a samobřeznost, které maximálně zkracují dobu nutnou pro vznik nového jedince. Většina producentů medovice má jednodomý vývoj, to znamená, že po celé vegetační období žijí na stejném druhu rostliny nebo stromu.

Vývojový cyklus producentů medovice z čeledi medovnicovitých a zdobnatkovitých probíhá takto:

Přezimují vždy oplozená vajíčka, z kterých se líhnou někdy koncem dubna nymfy, které po několikerém svlékání dospívají v samičky – zakladatelky. Ty pak rodí v několika cyklech další generace mšic. U medovnic je těch generací celkem osm. Poslední generace na konci léta je tzv. mateřská.

Samičky této generace rodí pohlavně rozlišené jedince – samičky a samečky, které se vzájemně páří. Tyto samičky kladou vajíčka, která přezimují. Tím je uzavřen vývojový cyklus.

A tady byl důvod mé obavy o medovicový med v následujícím roce. Tyto poslední generace vlivem nadměrného sucha neměly možnost přežít, protože stro-

my, v našem případě hlavně smrky, borovice a lípy neměly dostatek mízy.

Jeden včelař mi říkal, že si asi vymyslím. Na zahrádce má prý mšic mnoho a nemůže se jich zbavit. Navrhl jsem mu, aby tu zeleninu vůbec nezaléval a tím se snadno mšic zbaví. Tedy nejprve mšic a pak i té zeleniny. To je důkaz, že i tento druh mšic potřebuje pro svůj rozvoj vodu.

O producentech medovice víme, že nabodávají vodivá pletiva rostlin – sítkovice. Nasávají mízu do zvláštní filtrační komory. Tam se přes blanité stěny oddělí roztok cukrů. Bílkoviny a aminokyseliny jako živný roztok pokračují dál do žaludku jako potrava.

Cukerný roztok – medovice, nejsou tedy výkaly mšic, ale jen přefiltrovaná rostlinná šťáva ze sítkovic. Ta je rovněž základem nektaru ostatních rostlin. Má tedy nektar i medovice stejnou podstatu.

Medovice je tvořena hlavně fruktozou (ovocný cukr) a méně glukozou (hroznový cukr) a sacharozou. Jsou v ní také minerální látky, barviva a aromatické prvky, které mají vliv na barvu a vůni medovicového medu. Tento med je oblíben také proto, že dlouhodobě nekrytalizuje.

Včelaři nemají rádi medovici, kterou vytváří mšice medovnice ojíněná, která produkuje známý melecitozní (betonový) med, který rychle krystalizuje již v plástech.

Také květového medu bylo v letošním roce méně, především vlivem nepříznivého počasí. Včelám vadí především chladno a déšť.

Dobré výsledky měli včelaři, kteří měli v doletu včel (cca 3 km) kvetoucí řepku. Med z této rostliny má vysoký obsah glukozy, proto velmi rychle krystalizuje, což některým zájemcům nevyhovuje. Proto někteří včelaři tento med pastují a tím v něm vytváří pouze velmi jemné krystalky. Med se pak snadno roztírá a neteče.

Lipového medu bylo také málo hlavně proto, že nebyla na listech lip mšice zdobnatka lipová, která produkuje medovici v období květu lip.

V místech, kde je v blízkosti včelstev větší množství akátů, vytáčeli včelaři velmi kvalitní nekrytalizující med.

Také na pravidelně sekaných loukách ubývá nektarodávných květin. Zemědělci málo pěstují pícniny jako je jetel, vojtěška, svazenka a další, které bývaly zdrojem kvalitního medu.

Také postupná změna klimatu bude mít jistě vliv na produkci medu v následujících letech.

Včely ohrožují také nemoci jako je mor včelího plodu, nosematoza, varoáza a další.

Při jednání ministrů zemědělství ve slovinském Mariboru byly včely prohlášeny ohroženým druhem v Evropě, k čemuž měli politici vážné důvody podložené fakty.

Bez včel by naše vlast nebyla tou zemí "oplývající mlékem a strdím", ale holou pouští, které by se praotec Čech se svým lidem určitě velikým obloukem vyhnul.

Proto tedy přejme včelám a čmelákům zdar!

Ladislav Punčochář

Dům č. p. 45

Foto Jana Klímová

Sokol Vrtule Láz, z. s.

Podzimní část soutěže III. třídy dospělých začala s plným nasazením v domnění, že covid 19 je za námi. Záhy jsme se ale přesvědčili o svém omylu. Opět nastala jiná situace a nevíme, zda se i přes veškeré restriktce (počet diváků atd.) vůbec dohraje. Soutěž jsme bohužel nerozehráli nejlépe, ale nyní dochází k zlepšení. Mladší žáci válčí se střídavými úspěchy. K utkání je jich mnohdy připraven jen základní počet. Mladší přípravka pravidelně trénuje a to i přes to, že někteří hráči z Lázu se přestali fotbalu věnovat. Soustředujeme se proto na ty nejmladší (od 4 let), kteří se k nám hlásí z okolních obcí. Znovu apelujeme na rodiče žáků ročníku 2012 a mladších od věku 4 let, aby přivedli své děti na hřiště, kde se mohou naučit rozvíjet pohybovou obratnost.

Krátce před dokončením rekonstrukce umývárny v kabinách proběhl za účasti 9 mužstev 12. ročník Lázského bodla. Vyhrálo mužstvo Perníčků, druhá byla Olympia 83 a třetí Red team.

V sobotu 25. července se uskutečnil první ročník turnaje Lázské sako. Osm týmů, které do volejbalového klání nastoupilo, bylo rozlosováno do dvou skupin. Lázští, ač oslabení o dva zranění, postavili dvě družstva a měli zastoupení ve skupině A i B. Vítězství si odvezla Stará parta, druhé místo vybojovala Pinky Lhota. Lázská nemehla A obsadila třetí příčku. S pytlíkem brambor za čtvrté místo pak odcházelo družstvo s názvem To, co zbylo. Příprava i organizace turnaje byla na jedničku, věříme proto, že v příštím roce proběhne 2. ročník.

V sobotu 1. srpna proběhla v areálu fotbalového hřiště soutěž chladnokrevných koní. Panu Jurovi, který prakticky celou akci zařizoval, pomáhali při organizaci i členové Vrtule. Akce měla velký úspěch, těšíme se v příštím roce na další ročník.

Ani turistický oddíl nezahálel. V červenci se uskutečnil plánovaný tradiční víkendový cyklopobyt na jihu Čech. Z autocampu Milavy jsme pořádali vyjížďky po okolí, mimo jiné jsme zajeli i do Lázu (tentokrát v okrese Strakonice), spočítali jsme volavky na blízkém Velkolázském rybníku, navštívili venkovní ateliér J. Krivancové, nostalgicky zavzpomínali na mladá léta u bývalého pionýrského tábora Sedlice u Blatné. Největší úspěch měl výlet do Písku. V polovině srpna se 17 cyklistů vydalo na další společný výlet, tentokrát byla cílem Šťastná věž ve Spáleném Poříčí. Pro případ potřeby jsme měli domluveno i doprovodné vozidlo. Katastrofická předpověď počasí se naštěstí nevyplnila, takže jsme si celkových 52 km jízdy po Brdech náležitě užili. Zřejmě poslední letošní společný celodenní cyklovýlet jsme absolvovali v neděli 4. října. Padesátikilometrovou trasu Láz – Carvánka – Houpák – letiště – Jindřichova skála – Chaloupky – Valdek – Obecnice – Podlesí – Bohutín – Láz absolvovalo 13 nadšenců značného věkového rozdílu. Někteří z nás se sice po slezení z kola v cíli pohybovali trochu jako roboti, ale celkový zážitek z výletu to nijak zásadně neovlivnilo.

Z výše uvedeného vyplývá, že ani v době poznamenané covidem 19 jsme nezaháleli. Přejeme všem příznivcům hlavně pevné zdraví a ať je nepotkají komplikace s covidem.

Josef Vošmik

Foto Marie Vošmiková

Hasičské okénko

Celý tento rok trápí nejen hasiče, ale prakticky celý svět COVID, který ovlivňuje veškeré dění a to i naše hasičské. Nezůstalo snad jediné odvětví, které by nebylo ovlivněno.

I naše činnost se omezila na úplné minimum a jediné, co jsme na jaře mohli provést, byla kontrola hasičské techniky a její připravenost. Utichli veškeré memoriály, soutěže i akce. Nakonec ale několik klíčových událostí dostalo zelenou a díky velkému hladu po zábavě to byly akce velice povedené.

Zúčastnili jsme se jako každoročně hasičské fontány v Bohutíně. Složení sborů i jejich rozmístění při samotné fontáně je neměnné, a tak přípravy a nácvik se provádí v den konání těsně před samotnou fontánou. I letos bylo několik novinek a vylepšení. Diváčky velice zajímavá a žádaná podívaná přinesla například nové písně a vylepšené zvukové i světelné efekty. Po zdařilém ztvárnění hasičské fontány byl na řadě velkolepý ohňostroj.

Situace s COVIDem byla příznivá a rozhodli jsme se, že uspořádáme Memoriál zasloužilých členů v Lázu. Bylo zřejmé, že týmy budou lačné po soutěžích, kterých bylo jak šafránu, a že účast by mohla být velice dobrá, ne-li rekordní. A opravdu se na soutěž přihlásil velký počet mužských i ženských týmů. Počasí nám přálo, program byl připraven a všichni se scházeli v dobré náladě.

Už tradičně je naše soutěž dvoukolová, kdy první kolo soutěže probíhá za světla a druhé kolo za tmy na hřišti osvětleném jen hořícími loučemi a ohni. Podívaná je to opravdu impozantní.

To, že počasí přálo a lidé byli v dobré náladě, potvrzoval fakt, že občerstvení všeho druhu šlo opravdu na dračku. Obzvláště pitný režim u okénka s pivem dodržovali lidé opravdu svědomitě.

Na řadu však přišlo první kolo soutěže, kde se představil jak mužský, tak ženský tým hasičů a hasiček z Lázu. A i přes absenci tréninku se obě družstva uvedla velice dobře. Muži sice v nabitě konkurenci neatakovali příčky nejvyšší, ale nezaostávali za soupeři. Ženy dokonce pomýšlely na pohárové umístění. Možná díky domácímu auře, nebo znalosti domácích podmínek se našim ženám daří pravidelně na domácím memoriálu získávat pódiové umístění a je jedno, že většinou je to i s velikým přispěním štěstí pro náš tým a smůlou pro týmy ostatní.

Po prvním kole následovala dlouhá přestávka při čekání na tmu. V mezičase byl pro zpestření připravený program v podobě pivní štafety. Tříčlen-

ná družstva se mezi sebou utkala v pití piva na čas. Poptávka po účasti byla tak velká, že jsme museli stopnout přihlášky do soutěže, abychom vůbec stihli štafety dokončit do začátku druhého kola. Byla to velká sranda a skvělé zpestření mezi koly.

Na druhé kolo týmy nastupovali s čelovými svítilnami a obhajovaly, nebo vylepšovaly časy prvního kola. Ne vždy se to povedlo, ale i tak byly dosažené časy často až neuvěřitelné. Družstvo mužů předvedlo na své poměry druhý skvělý útok. Na pohár to nestačilo, nicméně výkon to byl zdařilý a všichni byli spokojeni. Naše ženy předvedly rovněž vyrovnaný útok bez zaváhání a i díky zhoršení soupeřek mohly pomýšlet na skvělé umístění. To je zrádnost dvoukolových útoků. Oba útoky se musejí povést a není možné vsadit vše na jednu kartu. Nakonec to dopadlo, jak nejlépe mohlo. Naše ženy obsadily první místo a kromě poháru za umístění zůstal v Lázu i putovní pohár pro ženská družstva. Oslavy byly do pozdních nočních hodin.

Potkalo nás ještě jedno milé překvapení v tomto roce. Konečně bylo připraveno naše nové hasičské vozidlo Ford Tranzit 4x4. Nyní již disponujeme automobilem, který je schopný zdolávat delší vzdálenosti, a je vybaven moderní hasičskou technikou. Automobil byl k vidění například již na memoriálu zasloužilých členů na hřišti Sokol Vrtule Láz.

Následující činnost hasičů bude ovlivněna celkovou situací a tak plánování dlouhodobých cílů není úplně na místě. Zda bude možné pořádat výroční valné hromady a jiné pravidelné události je bohužel nejasné.

Vítězslav Karas

Foto Kristýna Jurová

Advent v Lázu 2020

26. listopadu

Vánoční jarmark Mateřské školy Lázu

od 16 - 18 hodin

29. listopadu *Zahájení adventu* 1. adventní neděle

Koncert žáků ZUŠ J.J. Ryby Rožmitál pod Třemšínem, pobočka Bohutín
od 17 hodin

Rozsvícení vánočního stromu

od 18 hodin

6. prosince *Mikulášská nadílka* 2. adventní neděle

Vystoupení dětí z Mateřské školy Lázu a tradiční nadílka od Mikuláše
od 16.30 hodin

13. prosince *Hudební večer se swingem* 3. adventní neděle

Swingový orchestr FOREVERGREENS
ZUŠ J. J. Ryby Rožmitál pod Třemšínem
od 17 hodin

20. prosince *Zahájení výstavy betlémů pana Jána Chvalníka* 4. adventní neděle

od 15 hodin

Výstava bude přístupná veřejnosti v obecním sále do 27. 12. 2020
středa 23. prosince

Zpívánky u vánočního stromu

Každoroční setkání v předvečer Štědrého dne od 17 hodin

Na jednotlivé akce VSTUPNÉ DOBROVOLNĚ.

Přijďte spolu s námi strávit příjemné předvánoční chvíle.

Srděčně Vás zve obec Lázu.

Kulturní a společenské akce

Listopad

16. 11. LAMPIONOVÝ PRŮVOD

sraz u obecního úřadu v 17 hodin

26. 11. VÁNOČNÍ JARMARK MATEŘSKÉ ŠKOLY LÁZ

obecní sál, od 16 do 18 hodin

Prosinec

ADVENT V LÁZU / obecní sál / viz plakát na straně 25

Všechny uvedené akce se v naší obci uskuteční dle dalších opatření a nařízení vlády ČR.

Obec Láz Vás srdečně zve na již tradiční
LAMPIONOVÝ PRŮVOD
v pondělí 16. listopadu 2020 v 17 hodin.
Sraz u obecního úřadu.

Uzávěrka zimního vydání Lázkých listů bude 31. 12. 2020.

LÁZSKÉ LISTY • Čtvrtletník • Vydává Obec Láz, která zařizuje tisk a distribuci
• Registrace u Ministerstva kultury ČR pod číslem E 21455 • Šéfredaktorka
Jana Klímová • Redakce Mgr. Martina Brettlová, Mgr. Vlasta Čechová
• Tisk Příbramská tiskárna s. r. o., Nádražní 190, Příbram IV • Vydáno: 16. 10. 2020
• Náklad: 300 výtisků
Kontakt: e-mail: lazskelisty@seznam.cz / mobil: 734 547 408 • Zdarma

Memoriál zasloužilých členů SDH Láz

V neděli 4. října 2020 uspořádal Střelecký spolek Láz **34. turnaj ve střelbě ze vzduchovek**. Turnaje se zúčastnilo 32 střelců. Soutěžilo se ve dvou kategoriích. Stupně vítězů v kategorii dospělí – 1. Václav Heřman, 2. Zbyněk Turek, 3. Václav Sadílek. V kategorii děti bylo pořadí vítězů – 1. Kryštof Hrabuša, 2. Zbyněk Turek, 3. Michal Holub.

Vítání občánků v Lázu

Více v článku uvnitř čísla.

Foto Kristýna Jurová